

Translatau – discutau – adattau

Il quart tom dalla bibla romontscha ecumena – per sursilvan – ei cumpariu. El cuntegn ils tschun cudischs da Moses. Pressapauc otg onns han ils quater auturs ser Martin Fontana, sur Giuseppe Venzin, plevonessa Anja Felix-Candrian ed il teolog Andri Casanova luvrau vid quell'ovra transladata dil hebraic.

HANS HUONDER/FMR

Igl onn 2014 ei il tierz tom dalla bibla romontscha ecumena cumpariu e ladinamein suenter ei la cumissiun da translaziun semessa alla lavur pil quart tom. La historia, respectivamein la lavur vid la bibla en sursilvan ha entschiet igl onn 1968 a Vrin. «Cuort suenter ein otg persunas semessas alla lavur, leutier sco scribent Toni Halter», di ser *Jan-Andrea Bernhard*, il parsura dalla Fundaziun Anton Cadonau che segna sco editura dil quart tom comunablamain cul Decanat Sursilvan. Ina ga per jamna s'entupava la cumissiun da translaziun, ualti exact 20 onns pli tard ha igl emprem tom saviu vegnir presentaus alla publicitad. 16 onns pli tard ei il secund tom allura cumpariu ed avon otg onns il tierz. Uss ei il quart tom sin meisa e la lavur vid in ulteriur entscheiva. «Era la lavur vid quel vegn a cuzzar rodund diesch onns», di sur *Giusep Venzin* che habitescha a Pardé en Val Medel.

Danovamein ina sfida

Il quart tom che cuntegn ils tschun cudischs da Moses ei vegniu presentaus la gievgia sera ella casa parvenda catolica a Glion. Ei ha duvrau sugtas supplementaras per che tuts interessents sappien prender plaz, quei che muossa, che la lavur dils auturs vegn apprezzada. Mo era che la bibla romontscha ecumena ei per in'ulteriura part pli reha. «Bians gnanc san, che la bibla ei buca cumpleta per sursilvan», di l'assistenta pastorala *Flurina Cavegn-Tomaschett* che ha fatg il beinvegni la gievgia en num dalla pleiv catolica. Jan-Andrea Bernhard completescha: «Igl ei in'ulteriura part dalla lavur pil pievel cumin dalla Surselva.» En quei connex numna el ser Martin Fontana ch'ei il sulet ch'appartegn alla cumissiun da translaziun dapi l'entschatta, lezza ga 1968 a Vrin culla partenza dil project ei vegnida fatga.

Las empresmas translaziuns da biblas per romontsch dateschan dil reminent dil 16avel tschentaner. Ei setracta da scartiras en puter e vallader – pia romontsch engiadines. «Pér il 17avel tschentaner ei ina part dalla bibla vegnida transladata en sursilvan, igl emprem digl Engiadines Stefan Gabriel, plevon a Glion», constatescha Jan-Andrea Bernhard.

Texts d'avon 3000 onns

La lavur da translaziun ei stada ina gronda sfida ed el decuors dils davos otgs onns ei la cumissiun da translaziun s'entupada mintg'onn rodund 40 mesjamnas suentermiezdi, pia en tut varga 300 ga. En quellas sentupadas vegneva discutau davart las translaziuns fatgas. Lezza lavur sco era las preparativas per las sentupadas succedevan a casa. «Uras, dis e jamnas ein

Als quater translaturers dil quart tom dalla bibla romontscha ecumena. Da sen. **Andri Casanova, Anja Felix-Candrian, Martin Fontana e Giusep Venzin.**

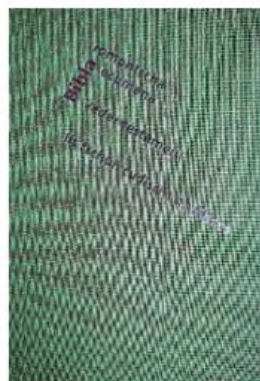
FOTOS HANS HUONDER

Plirs toms

Ils quater toms dalla bibla romontscha ecumena cumpari entochen oz ein:

- 1. tom: Niev testament
- 2. tom: Veder testament – ils profets
- 3. tom: Veder testament – ils cudischs poetics
- 4. tom: Veder testament – ils tschun cudischs da Moses

ils translaturers stai occupai cun quella lavur. Biars vesan buca la lavur che stat davostier, mo tonpli astgein nus selegrar fetg da quell'ovra», di Jan-Andrea Bernhard. «En quella lavur eis ei impurton da saver tgeinina ch'ei la finamira dalla translaziun. Hebraic ha auters segns, in auter patertgar. Ils texts ein per part varga 3000 onns vegls», di il teolog *Andri Casanova*. Malgrad lur vegliadetgna hagien ils texts aunc oz

Il frontispezi dil quart tom.

relevonza, il cuntegn seigi aunc adina actuals per la societad.

Vers per vers, plaid per plaid ein vegni translatai, discutai ed adattai. «Magari havein nus stuiu filar per anflar la dretga formulaziun. D'ina vart ei quei stau l'interpretaziun dallas formulaziuns hebraicas, da l'autra vart catar ils dretgs plaid per sursilvan. Ei dat numnadamein differenzas denter il lungatg ella Cadi, la Foppa e la Lumnezia, mo lu era l'interpretaziun ord vesta catolica ni evangelica. Ei ha denton era dau buc in sulet suentermiezdi che nus havein buca ris», constatescha Andri Casanova.

Manteniu l'impurtonza

«La bibla ei il cudisch ch'ei vegniu translataus il pli stedi sin quest mund. Igl ei fascinont cun actuals ch'ils texts screts oriundamein ein aunc adina», di la plevonessa *Anja Felix-Candrian*. Ils texts da differents auturs hagien manteniu lur impurtonza: «Era oz tscherchein nus rispostas e curascha. Nus havein empruau d'eleger in lungatg romontsch sempel e capeivel, mo tonaton da tucclar il coc dil cuntegn.» Ils sciaz da quels texts seigien vegni alla glisch enten scuvierer els. Annotaziuns tier tut ils texts el tom niev gidan il lectur a s'orientar.

Als auturs ein commentaris e texts translatai pli baul stai d'engrau en lur lavur. «La digitalisaziun ei oz in bien agid per anflar per exempel commentaris», di sur *Giusep Venzin* che lavura dapi rodund 20 onns vid la translaziun dalla bibla romontscha ecumena. El ha era prelegiu la gievgia sera ord il quart tom cul cuntegn dils tschun cudischs da Moses.